การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์บริการการศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี

A Comparative Study of the Lifestyle according to the Philosophy of Sufficiency Economy of Undergraduate Students at Nakhon Chai Buri Educational Service Center Learning Institute for Everyone

ยุทธนา เฉลียวชาติ (Yutthana Chaliaochat)[1]*

(Received: *January 21, 2025*; Revised: *July 9, 2025;* Accepted: *August 15, 2025*)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี จำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา วิจัยคือ แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 209 คน ใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล One-Way Anova และ Independent t-test ผลการศึกษาพบว่า ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ นักศึกษา ศูนย์บริการการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว ทัศนคติต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ABSTRACT

This research is a quantitative research aimed to study and compare the differences the level of living according to the Sufficiency Economy Philosophy of undergraduate students at Nakhon Chai Buri Educational Service Center Learning Institute for Everyone classified by their personal factors. The quantitative study method was used with a questionnaire from a sample group of 209 people. Using statistics of frequency, percentage, mean, standard deviation, One-Way Anova and Independent t-test, the results of the study found that the level of living according to the philosophy of the sufficiency economy of students of Nakhon Chai Buri Educational Service Center Learning Institute for Everyone, was at a high level overall. Comparing the differences in living according to the philosophy of the

[1]*Corresponding author: kannikap@life.ac.th*

**อาจารย์ประจำ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน*

**Lecturer, Faculty of Liberal Arts, Learning Institute For Everyone*

sufficiency economy of students classified by their personal factors, it was found that age, education level, family income, attitudes towards the philosophy of the sufficiency economy were different. Living according to the principles of the sufficiency economy was not different, with statistical significance at the .05 level.

คำสำคัญ: การดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี
Keywords: Lifestyle according to the philosophy of sufficiency economy, Nakhon Chai Buri Educational Service Center Learning Institute for Everyone

บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักพื้นฐานในการใช้ชีวิตที่นักศึกษาและคนไทยทุกคนพึงมีและพึงปฏิบัติอย่างแท้จริง เนื่องจากการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สอนให้คนเป็นผู้ที่รู้จักตนเอง รู้จักการพึ่งตนเอง มองเห็นความต้องการ ทางด้านพื้นฐานทีจำเป็นมากกว่า ความต้องการทางด้านวัตถุ ทั้งยังสนับสนุนให้นักศึกษารู้จักการเรียนรู้การพัฒนาตนเอง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งของตนเองและครอบครัว เนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันนักศึกษาในระดับปริญญาตรีจะเป็นส่วนหนึ่งของการเป็นแบบอย่างให้กับเด็กรุ่นน้องที่ยังอยู่ในระดับประถมมัธยมศึกษาและอาชีวะศึกษา ซึ่งต้องเผชิญกับสภาพปัญหาต่างๆ ทั้งสภาพทางเศรษฐกิจ ปัญหาในการเรียนรู้ ปัญหาใน การดำรงชีวิต ปัญหาในเรื่องหนี้สินของผู้ปกครองและหนี้สินจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ทำให้คุณภาพชีวิตของนักศึกษาเปลี่ยนไป ซึ่งจะส่งผลกับการเรียนรู้และคุณภาพชีวิตของนักศึกษาตามมา การพัฒนาสังคมจึงควรเริ่มต้นที่การพัฒนาที่ตัวนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตในชุมชน สถาบันการศึกษา ที่เป็นองค์การบริหารงานองค์การหนึ่ง ที่ตั้งขึ้นด้วยจุดประสงค์ที่จะช่วยจัดการศึกษาให้กับประชาชน คุณภาพของการศึกษาจะสูงหรือ ต่ำเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับคุณสมบัติและพฤติกรรมของนักศึกษา ว่ามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เหมาะสมเพียงใดบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ เป้าหมายได้ ก็คือ นักศึกษาเอง นักศึกษานับว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดที่จะทำให้การพัฒนาดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้อง ดังนั้นศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี ภายใต้การกำกับดูแลของคณะศิลปะศาสตร์ สถาบันการเยนรู้เพื่อปวงชน จึงได้จัดการศึกษาตามหลักสูตรศิลปะศาสตร์บัณฑิต สาขาการพัฒนาชีวิตและประกอบการชุมชน ซึ่งมีเนื้อรายวิชาที่บูรณาการรอบด้าน และมีวิชาที่ว่าด้วยเรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉพาะนั่นคือ รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากการได้รับโอกาสจากสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนให้ทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอน ตามหลักสูตรศิลป ศาสตรบัณฑิต สาขาพัฒนาชีวิตและประกอบการชุมชน ซึ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาความรู้ พัฒนาอาชีพ ไปสู่การพัฒนาชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีร่องรอยหลักฐานคือการายงานพัฒนาตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนปี 1 และมีผลประกอบการเป็นโครงงานที่เป็นเอกสารและผลงานเชิงประจักษ์คือผลผลิตทั้งที่เป็นสินค้าและบริการ เป็นผลผลิตแบบต้นน้ำที่ยังไม่แปรรูป ผลผลิตแบบกลางน้ำที่มีการแปรรูป และการให้บริการแบบปลายน้ำโดยการจำหน่ายหลายช่องทาง จากหลักการของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนหากนักศึกษาจะจบการศึกษาจะต้องมีการทำโครงงานพัฒนาชีวิตและประกอบการชุมชน (Project based) ซึ่งจากการจัดกิจกรรมติดตามให้คำปรึกษาโครงงานภาคสนามในพื้นที่การประกอบการของนักศึกษา และสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำเสนอโครงงานก่อนจบการศึกษาทุกรุ่นที่ผ่านมาพบว่า นักศึกษาที่ประสบความสำเร็จล้วนใช้แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต**ตาม**

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี

แต่เนื่องด้วยสภาพปัญหาหลายอย่างที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของนักศึกษา เช่น อายุ ภูมิลำเนารายได้ครอบครัว สภาพการดำรงชีวิต ปัจจัยในการดำรงชีวิต เป็นต้น อาจมีความสัมพันธ์ใน การดำรงชีวิตของนักศึกษา เพื่อที่จะได้ทราบสภาพปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิต และหลักการดำรงชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาชีวิตนักศึกษา และส่งผลต่อ การเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตให้กับชุมชนสังคม ซึ่งผู้วิจัยสนใจศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา ว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับใด เพื่อให้ได้ ผลการวิจัยมา เป็นข้อมูลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแนวทางการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนานักศึกษา ในศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา ศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของนักศึกษา ศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา

วิธีการวิจัย

การศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา ในสังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี ได้กำหนดขั้นตอนแบบแผนการวิจัยไว้ ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยขอความร่วมมือกับศูนย์บริการการศึกษาเครือข่าย 8 ศูนย์ ในการติดต่อผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวโดยการแจกแบบสอบถามจำนวน 209 ชุด โดยใช้วิธีการจัดทำแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยศึกษาหลักของเศรษฐกิจพอเพียงและการนำมาปรับใช้กับนักศึกษาจากเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความ สื่อต่างๆ อินเตอร์เน็ต โดยใช้คำค้น หลัก (Key Words) ว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง และทำการออกแบบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีข้อย่อยให้เลือกตอบ และมีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในสังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้ระเบียบวิธี วิจัยเชิง ปริมาณเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้วิจัยกำหนดแบบสอบถามที่เป็นการใช้คำถามแบบปลายปิดโดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลเชิงปริมาณดังที่กล่าวไปแล้วจำนวน 209 ชุด แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นแบบสอบถามปลายปิดมี 6 ข้อคำถาม ได้แก่ อายุ ภูมิลำเนา รายได้ครอบครัว ด้านทัศนคติ สภาพการดำเนินชีวิต ปัจจัยในการดำเนินชีวิต และแนวทางในการดำเนินชีวิต

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา ในสังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตของนักศึกษาในสังกัด ศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี เป็นคำถามปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมีดังนี้

1) ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำ แบบสอบถามส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พรมกุล ดร.สมเกียรติ บุญสูงเนิน ดร.ธรรมรัตน์ โรมแพนและ ดร.ศศิศ ศิริพรหมมา

2) ทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ทำการ ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่เป็นศิษย์เก่าของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน (โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต)ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับที่ต้องการศึกษาจำนวน 30 คนจากนั้นหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ด้วยวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach’s Alpha) โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ SPSS PC Windows version 16 โดยที่คะแนนค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละข้อต้องไม่ต่ำกว่า 0.70 และแบบสอบถามระดับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านหลักความมีเหตุผล มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 ด้านหลัก ความพอประมาณ เท่ากับ 0.77 ด้านหลักความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เท่ากับ 0.93 ด้านเงื่อนไขความรู้ เท่ากับ 0.93 และด้านเงื่อนไขคุณธรรม เท่ากับ 0.77 ส่วนประเด็นทัศนคติในการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ สภาพการดำเนินชีวิตมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.66 ปัจจัยในการ ดำเนินชีวิต เท่ากับ 0.66 แนวทางในการดำเนินชีวิต เท่ากับ 0.77

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็นรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ สภาพอำเภอที่เป็นภูมิลำเนา รายได้ของครอบครัว

2. ผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยประเด็น คำถาม สภาพการดำเนินชีวิต ปัจจัยการดำเนินชีวิต และแนวทางในการดำเนินชีวิต

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา สังกัดสังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสังกัด ศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

X หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

F หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F (F-distribution)

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ดังแสดงได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ค่าความถี่ และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=209)	ร้อยละ
1. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	5	2.39
ตั้งแต่ 30 – 40 ปี	67	32.05
ตั้งแต่ 41 – 50 ปี	91	44.00
ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	46	22.00
รวม	**209**	**100**
2. ภูมิลำเนา		
อำเภอเมือง	10	5.00
อำเภอรอบนอก	199	95.21
รวม	**209**	**100**
3. รายได้ของครอบครัว		
มีเงินพอใช้เหลือเก็บและไม่เป็นหนี้	25	12.00
มีเงินพอใช้ไม่เหลือเก็บและไม่เป็นหนี้	26	12.44
มีเงินพอใช้เป็นหนี้แต่มีการเก็บออม	91	44.00
มีเงินพอใช้เป็นหนี้และไม่มีการเก็บออม	67	32.05
รวม	**209**	**100**

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีอายุตั้งแต่ 41 – 50 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมาคืออายุตั้งแต่ 30 – 40 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 32.05 ตามมาด้วยอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 และต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.39

การวิเคราะห์ข้อมูลตามภูมิลำเนา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในอำเภอรอบนอก จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 95.21 รองลงมาคือมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

การวิเคราะห์ข้อมูลรายได้ของครอบครัวพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ มีเงินพอใช้เป็นหนี้แต่มีการเก็บออม จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมา มีเงินพอใช้เป็นหนี้และไม่มีการเก็บออม จำนวน67 คน คิดเป็นร้อยละ 32.05 มีเงินพอใช้ไม่เหลือเก็บและไม่เป็นหนี้ จำนวน 26 คิดเป็นร้อยละ 12.44 และ มีจำนวนน้อยสุดคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ครอบครัวมีรายได้ มีเงินพอใช้เหลือเก็บและไม่เป็นหนี้ มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

สรุปว่านักศึกษาสังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี ส่วนใหญ่มีอายุ ตั้งแต่ 41 – 50 ปี มีภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยในอำเภอรอบนอกถึง 199 คน และ รายได้ของครอบครัว มีเงินพอใช้ เป็นหนี้แต่มีการเก็บออม มีจำนวน 91 คน

2. ผลการวิเคราะห์ ทัศนคติต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย ประเด็นสภาพการ ดำเนินชีวิต ปัจจัยการดำเนินชีวิต และแนวทางในการดำเนินชีวิต

ตารางที่ 2 แสดงค่าความถี่และร้อยละของประเด็นสภาพการดำเนินชีวิต (N= 209 คน)

รายการประเด็นคำถาม	ผลการตรวจสอบ	
	ความคิดเห็น	คิดเป็นร้อยละ
	เห็นด้วย (จำนวนคน)	ไม่เห็นด้วย (จำนวนคน)
สภาพการดำเนินชีวิต		
1. การกู้ยืมเงินมาลงทุนประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการ โดยสามารถใช้หนี้คืนได้โดยไม่เกินกำลังของตน ถือเป็นการดำเนินชีวิตตามเศรษฐกิจพอเพียง	85.16 (178)	15.00 (31)
2. การประกอบอาชีพการงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแนวทางหนึ่งของการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง	98.00 (204)	2.39 (5)
3. การดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง คือการพึ่งพาตนเองเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องพึ่งพอผู้อื่น	45.45 (95)	55.02 (114)
4. การตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำเมื่อครบตามกำหนด แม้จะเสียค่าใช้จ่ายถือเป็นเรื่องสมควร	96.00 (200)	4.30 (9)
5. การออมเงินสามารถรองรับภาวะฉุกเฉินได้	97.00 (202)	3.34 (7)

จากตารางที่ 2 สภาพการดำเนินชีวิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเห็นด้วย ในเรื่องการประกอบอาชีพการงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแนวทางหนึ่งของการดำเนินชีวิตตาม หลักของเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 98.0 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 2.3 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเห็นด้วยกับการออมเงินสามารถรองรับภาวะฉุกเฉินได้ คิดเป็นร้อยละ 97.0 ไม่เห็นด้วยคิด เป็นร้อยละ 3.3 ตามมาด้วยเห็นด้วยว่า การตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำเมื่อครบตามกำหนด แม้จะเสียค่าใช้จ่ายถือเป็นเป็นเรื่องสมควร คิดเป็นร้อยละ 96.4 ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 4.3 เห็นด้วย ว่าการกู้ยืมเงินมาลงทุนประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการ โดยสามารถใช้หนี้คืนได้โดยไม่เกินกำลังของ ตน ถือเป็นการดำเนินชีวิตตามเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 85.1 ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 15.0 และเห็นด้วยว่าการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง คือการพึ่งพาตนเองเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 45.4 ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 55.0

จากประเด็นสภาพการดำเนินชีวิต แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความ เข้าใจต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลายประเด็น ได้แก่ การกู้ยืมเงินมาลงทุนโดยไม่เกินกำลังของตนเอง (หลักพอประมาณ) การประกอบอาชีพการงานด้วยความสุจริต (เงื่อนไขคุณธรรม) การตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำ (หลักภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี) และการออมเงินรองรับภาวะฉุกเฉิน (หลักความมีเหตุผล) เนื่องจากร้อยละของผู้ที่เห็นด้วยในข้อคำถาม มากกว่าผู้ที่ไม่เห็นด้วย แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในประเด็นของการพึ่งพาตนเอง (เงื่อนไขความรู้) เนื่องจากร้อยละของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถาม มากกว่าผู้ที่เห็นด้วย

ตารางที่ 3 แสดงค่าความถี่และร้อยละของประเด็นปัจจัยในการดำเนินชีวิต

รายการประเด็นคำถาม	ผลการตรวจสอบ ความคิดเห็น เห็นด้วย (จำนวนคน)	ผลการตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ ไม่เห็นด้วย (จำนวนคน)
ปัจจัยในการดำเนินชีวิต		
1. การดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงจะส่งเสริมให้มีการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น แต่ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อค้าขาย	41.00 (82)	62.00 (129)
2. การดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงของคนในชุมชนจะทำให้เกิดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	86.12 (180)	14.00 (29)
3. การบริโภคสินค้าตามกระแส เป็นการทำให้เศรษฐกิจในประเทศหมุนเวียน	19.13 (40)	82.00 (169)
4. เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นความพึงพอใจในสถานะความเป็นอยู่ของตนเอง	86.12 (180)	14.00 (29)
5. การทำอาหารรับประทานในครอบครัว ทำให้ลดค่าใช้จ่ายได้ดีกว่าการไปทานอาหารนอกบ้าน	97.00 (202)	3.34 (7)

จากตารางที่ 3 ปัจจัยในการดำเนินชีวิตพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย กับ การทำอาหารรับประทานในครอบครัว ทำให้ลดค่าใช้จ่ายได้ดีกว่าการไปทานอาหารนอกบ้าน คิดเป็นร้อยละ 97.0 ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 3.3 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ การดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงของคนในชุมชน จะทำให้เกิดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมใน ชุมชน และเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นความพึงพอใจในสถานะความเป็นอยู่ของตนเองคิดเป็นร้อยละ 86.12 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 14.00 เท่ากัน เห็นด้วยกับการ บริโภคสินค้าตามกระแส เป็นการทำให้เศรษฐกิจในประเทศหมุนเวียน คิดเป็นร้อยละ 19.1 ไม่เห็น ด้วยคิดเป็นร้อยละ 82.0 เห็นด้วยกับการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงจะส่งเสริมให้มีการ ผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น แต่ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 41.0 ไม่เห็น ด้วยคิดเป็นร้อยละ 62.0

จากประเด็นปัจจัยการดำเนินชีวิต แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความ เข้าใจต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลายประเด็น ได้แก่ การดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงของคนในชุมชน จะทำให้เกิดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน (หลักภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี) การบริโภคสินค้าตามกระแส เป็นการทำให้เศรษฐกิจในประเทศหมุนเวียน (หลักความพอประมาณ) เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นความพึงพอใจในสถานะความเป็นอยู่ของตนเอง (เงื่อนไขคุณธรรม) การทำอาหารรับประทานในครอบครัว ทำให้ลดค่าใช้จ่ายได้ (หลักความมีเหตุผล) เนื่องจากร้อยละของผู้ที่เห็นด้วยในข้อคำถาม มากกว่าผู้ที่ไม่เห็นด้วย แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในประเด็น ส่งเสริมให้มีการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือน แต่ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อค้าขาย (เงื่อนไขความรู้) เนื่องจากร้อยละของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถาม มากกว่าผู้ที่เห็นด้วย

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
หลักความมีเหตุผล	4.12	.46	มาก	2
หลักความพอประมาณ	4.01	.60	มาก	4
หลักความมีภูมิคุ้มกันที่ดี	4.05	.53	มาก	3
เงื่อนไขความรู้	4.00	.52	มาก	5
เงื่อนไขคุณธรรม	4.24	.48	มากที่สุด	1
รวมทุกประเด็น	**4.08**	**.51**	**มาก**	

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ นักศึกษา สังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.08) เมื่อเรียงลำดับระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา ตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เงื่อนไขคุณธรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.26) รองลงมาคือ หลักความมีเหตุผล ($\bar{X}$ = 4.12) ตามมาคือ หลักความมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.05) หลักความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.01) และเงื่อนไข ความรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.00) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของนักศึกษา สังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าสถิติของการดำเนินชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับอายุ

	ต่ำกว่า 30 ปี (n = 5)		30 – 40 ปี (n = 67)		41 – 50 ปี (n = 91)		51 ปีขึ้นไป (n = 46)		t	P-Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
โดยรวม	3.89	.545	4.12	.362	4.08	.456	4.14	.443	.596	.620
หลักความมีเหตุผล	3.88	.540	4.15	.350	4.14	.492	4.14	.614	.482	.697
หลักความพอประมาณ	3.93	.832	4.05	.539	3.97	.652	4.09	.648	.299	.828
หลักมีภูมิคุ้มกันที่ดี	3.77	.670	4.11	.485	4.02	.578	4.18	.552	1.388	.249
เงื่อนไขความรู้	3.76	.698	4.05	.456	3.97	.537	4.03	.522	.689	.562
เงื่อนไขคุณธรรม	4.11	.303	4.25	.490	4.29	.468	4.24	.522	.318	.814

จากตารางที่ 5 เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมและรายด้าน ของนักศึกษาในสังกัด ศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี ที่มีอายุแตกต่างกันคือ อายุ ต่ำกว่า 30 ปี อายุตั้งแต่ 30 – 40 ปี อายุ 41 – 50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป พบว่า ในภาพรวม กลุ่มที่ มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงเฉลี่ยสูงกว่าช่วงอายุอื่น ส่วน

กลุ่มที่มี อายุต่ำกว่า 30 ปีมีการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง เฉลี่ยต่ำกว่าช่วงอายุอื่น อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างนี้ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าสถิติของการดำเนินชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามภูมิลำเนา

	อำเภอรอบนอก (n = 99)		**อำเภอเมือง (n = 10)**		**t**	**P-Value**
	$\bar{X}$	**S.D.**	$\bar{X}$	**S.D.**		
โดยรวม	4.07	.433	4.17	.394	1.757	.188
หลักความมีเหตุผล	4.09	.502	4.26	.334	4.711	0.32
หลักความพอประมาณ	4.02	.650	4.05	.499	.060	.809
หลักมีภูมิคุ้มกันที่ดี	4.06	.557	4.12	.516	.488	.487
เงื่อนไขความรู้	3.98	.518	4.09	.476	1.814	.182
เงื่อนไขคุณธรรม	4.24	.467	4.33	.515	1.438	.233

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ในภาพรวมกลุ่มที่ภูมิลำเนาในอำเภอรอบนอก มีการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงเฉลี่ยสูงกว่า ส่วนด้านหลักความมีเหตุผล พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในอำเภอเมือง มีการดำเนินชีวิตตามหลักความมีเหตุผลสูงกว่าอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าสถิติของการดำเนินชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

	มีเงินพอใช้เหลือเก็บไม่เป็นหนี้ (n = 25)		**มีเงินพอใช้ไม่เหลือเก็บไม่เป็นหนี้ (n = 26)**		**มีเงินพอใช้เป็นหนี้แต่มีการเก็บออม (n = 91)**		**มีเงินพอใช้เป็นหนี้ไม่มีการเก็บออม (n = 67)**		**t**	**P-Value**
	$\bar{X}$	**S.D.**	$\bar{X}$	**S.D.**	$\bar{X}$	**S.D.**	$\bar{X}$	**S.D.**		
โดยรวม	4.10	.465	4.02	.505	4.09	0390	4.13	.373	.442	.725
หลักความมีเหตุผล	4.06	.499	4.11	.484	4.21	.369	4.18	.475	.987	.401
หลักความพอประมาณ	4.06	.632	3.92	.740	4.05	.520	4.02	.595	.411	.747
หลักมีภูมิคุ้มกันที่ดี	4.05	.613	3.40	.571	4.04	.568	4.11	.474	.341	.798
เงื่อนไขความรู้	4.05	.547	3.90	.586	3.87	.490	4.02	.453	1.075	.361
เงื่อนไขคุณธรรม	4.24	.513	4.17	.508	4.25	.515	4.31	.429	.703	.553

การวิเคราะห์ความแตกต่างของการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง ประเด็น ย่อย 4 ด้าน ตามกลุ่มระดับรายได้ของครอบครัว ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม พบว่า กลุ่มที่มีเงินพอใช้ และไม่เป็นหนี้มีการเก็บออม มีระดับการใช้ชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มที่มีเงินพอใช้เป็นหนี้แต่มีการเก็บออม ในขณะที่กลุ่มที่มีเงินพอใช้เป็นหนี้และไม่มีการเก็บออมมีการชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงต่ำกว่ากลุ่มอื่น อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าสถิติของการดำเนินชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามทัศนคติต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

	ทัศนคติปานกลาง (n = 100)		ทัศนคติที่ดี (n =109)		t	P-Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
โดยรวม	4.08	.408	4.12	.489	.616	.547
หลักความมีเหตุผล	4.13	.352	4.14	.606	.253	.803
หลักความพอประมาณ	4.03	.645	4.03	.575	0.24	.983
หลักมีภูมิคุ้มกันที่ดี	4.03	.532	4.12	.568	1.124	.264
เงื่อนไขความรู้	3.97	.482	4.05	.548	1.187	.238
เงื่อนไขคุณธรรม	4.26	.447	4.26	.526	.092	.929

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการดำเนินชีวิตตามเศรษฐกิจพอเพียง ของกลุ่มที่มีทัศนคติปานกลาง และกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดี พบว่า กลุ่มที่มีทัศนคติต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดี มีระดับการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติต่อหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในสังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี สามารถอธิบายพอสังเขปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 การอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม ของนักศึกษาในสังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี ตามข้อมูลในเครื่องมือส่วนที่ 1 ตัวแปรต้นด้านอายุ พบว่าผู้สูงอายุ มีการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีระดับการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ผลที่เกิดขึ้นสามารถอธิบายได้ว่า เป็นเพราะคนที่มีอายุมากจะมีประสบการณ์ในการเรียนรู้และทักษะชีวิตได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเกี่ยวกับการการดำเนินชีวิตที่ผ่านมาและมีเวลาได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับหลักของเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าคนที่มีอายุน้อยกว่า ส่วนภูมิลำ และรายได้ ที่ต่างกันมีผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ต่างกน สอดคล้องกับการวิจัยของ ไพรัช นิลวงศ์ (2562) ได้ศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินชีวิตตาม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของครูด้านอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มี อายุต่างกัน มีการชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จากผลการศึกษาระดับการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในสังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนตามตัวแปรต้นปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ภูมิลำเนา รายได้ที่ไม่แตกต่างกัน สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีอาชีพมีรายได้จากการใช้หลักของเศรษฐกิจพอเพียงมาก่อนเข้าศึกษา จากความเชื่อความจงรักภักดีต่อในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ทรงพระเมตตาพระราชทานหลักการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมายาวนานปรากฏผลเชิงประจักษ์ จึงทำให้การใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระหมี ถิรจิตโต (สีทน) (2561) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอาะ อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าประชาชนที่มีอาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในส่วนของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการพัฒนาชีวิตและการประกอบการชุมชน ซึ่งมีวิธีเรียนโดยใช้ชีวิตของผู้เรียนเป็น ตัวตั้ง และเนื้อเป็นของผู้เรียนพื้นที่ภูมิลำเนาสถานประกอบการอาชีพของนักศึกษาและชุมชนเป็นห้องเรียน และนักศึกษาส่วนใหญ่ได้รู้จักและดำเนินชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาก่อนเข้าศึกษาจึงทำให้มีผลการวิเคราะห์การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุรงค์ อินทรรุ่ง และนภาเดช บุญเชิดชู (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา ถ้าจำแนกตามสถานภาพของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา หลักสูตรการศึกษา สาขาวิชา รายรับจากครอบครัวหรือผู้ปกครอง และที่พักระหว่างการศึกษา มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 2 การอภิปรายผลวิเคราะห์ทัศนคติต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การวิเคราะห์ความเห็นเรื่องทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อประเด็นคำถามเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินชีวิต ปัจจัยในการดำเนินชีวิต และแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประเด็นคำถามและสามารอภิปรายได้ดังนี้

สภาพการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เห็นด้วยในเรื่องการประกอบอาชีพการงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแนวทางหนึ่งของการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจ การกู้ยืมเงินมาลงทุนประกอบอาชีพหรือขยายธุรกิจการโดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นและสามรถใช้คืนได้โดยไม่เกินกำลัง การตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำเมื่อครบตามกำหนด แม้จะเสีย ค่าใช้จ่ายถือเป็นเป็นเรื่องสมควรและการออมเงินสามารถรองรับภาวะฉุกเฉินได้ หากพิจารณาแล้วประเด็นคำถามมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในฐานะผู้ประกอบการและมีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนไม่เห็นด้วยกับประเด็นคำถาม การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือการพึ่งพาตนเอง เท่านั้น ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่น จากคำอธิบายแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอถามมีทัศนคติที่ดีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมและการปฏิบัติตนของนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี ปานแก้ว (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คุณภาพชีวิตการทำงาน และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การและสังคม ของพนักงานบริษัทเอกชน แห่งหนึ่ง ผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน การเป็นสมาชิกที่ดีของ องค์การและสังคมได้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในการดำเนิน ในประเด็นที่ศึกษาประกอบด้วย การดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงของคนในชุมชนจะทำให้เกิดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นความพึงพอใจในสถานะ

ความเป็นอยู่ของตนเอง การทำอาหารรับประทานในครอบครัว ทำให้ลดค่าใช้จ่ายได้ดีกว่าการไปทานอาหารนอกบ้าน จากประเด็นเหล่านี้พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากเห็นด้วยกับคำถาม เนื่องจากคำถามที่เป็นวิถีชีวิตของคนไทยทั้งประเทศ และแกนหลักของการดำเนินชีวิตโดยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่มีประเด็นที่เกี่ยวการบริโภคสินค้าตามกระแส เป็นการทำให้เศรษฐกิจในประเทศหมุนเวียน นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วย เพราะเหตุว่าประเด็นคำถามนี้จะสวนทางกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการอธิบายผลแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีทัศนคติที่ดีและสอดคล้องกับการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (วิจัยเรา) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก ชูปานกลีบ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการพบว่า การดำเนินกิจกรรมในการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ได้แก่ ปลูกผักสวนครัวบริเวณที่พักอาศัยบ้านเรือน การใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ประหยัด ลดของสิ้นเปลือง ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ออมทรัพย์เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เสริมสร้างและพัฒนาการพึ่งพาตนเองได้ ไม่หลงตามกระแสวัตถุนิยม คิดก่อนทำ/ก่อนจะทำสิ่งใดมีเหตุผลในการกระทำเสมอ

ส่วนที่ 3 การอภิปรายผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ภูมิลำเนา รายได้ สภาพการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน มีระดับการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างปฏิเสธสมมุติฐาน ผลการวิจัยจากข้อมูลพบว่า ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ว่า เหตุผลที่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีระดับที่ไม่แตกต่างกันเป็นเพราะว่าการเข้ามาเรียนของนักศึกษาเป็นการคัดกรองกลุ่มตัวอย่างไปในตัวเนื่องจากว่า หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาพัฒนาชีวิตและการประกอบการชุมชน มีเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ผู้เรียนเป็นตัวตั้ง รายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรจะเน้นไปที่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ฉะนั้นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดที่ตัดสินมาเข้าเรียนจึงเป็นกลุ่มที่ความคิดเห็นทัศนคติ และระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันแต่จะมีขนาด องค์ประกอบอาชีพ รายได้ ภูมิลำเนา อายุที่ต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ดร.ศักดิ์พงษ์ หอมหวล ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดีสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน ที่รับเป็นที่ปรึกษางานวิจัย ให้คำชี้แนะ ค้นหาความสนใจในเรื่องที่ต้องการศึกษาวิจัย และสละเวลาอันมีค่าตรวจสอบความถูกต้องของงานแก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่งจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พรมกุล ดร.สมเกียรติ บุญสูงเนิน ดร.ธรรมรัตน์ โรมแพนและดร.ศศิศ ศิริพรหมมาผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ ตรวจสอบเนื้อหาของเครื่องมือในการวิจัย ที่ให้ความกรุณาในการชี้แนะ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

กราบขอบพระคุณ คณาจารย์คณะศิลปศาสตร สาขาการพัฒนาชีวิตและการประกอบการชุมชนสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ข้อเสนอแนะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้วิจัยตลอดมา รวมถึงเจ้าหน้าที่หลักสูตรเจ้าหน้าที่ทะเบียนบัณฑิตที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ทุกครั้งที่เข้าไปติดต่อ ขอข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย

ขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ซึ่งเป็นนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสังกัดศูนย์บริการการศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนนครชัยบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุพการีที่ช่วยสนับสนุนในด้านกำลังใจเป็น แรงผลักดันให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณกัลยาณมิตรของผู้วิจัยทุกท่านที่ได้ให้ ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านกำลังใจให้แก่ผู้วิจัย ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์มาใช้ในการวิจัย ตลอดมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยฉบับนี้จะเป็นแรงบันดาลใจยืนยัน สร้างความมั่นใจให้กับผู้อ่านและช่วยกันขยายผลความเชื่อมั่น วิธีการแนวทางที่ค้นพบจากนักศึกษาที่ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบกอบอาชีพที่แตกต่างกันแต่สามารถประสบความสำเร็จได้ด้วยแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

1. Jirapong Chaichaowong and Jakkraphong Ngamchuen. Promoting the Philosophy of Sufficiency Economy with Participation Experiences from Community Organizations in the Upper North. College of Administrative Sciences, Maejo University: Chiang Mai; 2023.
2. Chaturong Intarung, Naphadet Booncherdchu. Behavior according to the Philosophy of Sufficiency Economy of Students, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University: Nakhon Pathom; 2020.
3. Boonruang La-sang. Factors Related to Living According to the Philosophy of Sufficiency Economy of Civil Servants and Students in Phu Phayon Network Center, Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 1. Research Article, North Bangkok University: Bangkok; 2011.
4. Patchara Pankaew. Attitudes Towards the Philosophy of Sufficiency Economy, Quality of Working Life, and Behavior of Being a Good Organizational and Social Member of Employees of a Private Company. Master's Thesis in Human and Organizational Resource Development Faculty of Human Resource Development: National Institute of Development Administration; 2014.
5. Pairat Nilwong. Living according to the philosophy of the sufficiency economy of teachers under the Office of Education, Hat Yai Municipality, Hat Yai District, Songkhla Province: Songkhla; 2019.
6. Phra Mahamhee Thirachitto (Sitan). Community development according to the philosophy of the sufficiency economy of the model village of the sufficiency economy, Ban Nong Ao, Trakan Phuet Phon District, Ubon Ratchathani Province, Mahachulalongkornrajavidyalaya University: Phra Nakhon Si Ayutthaya; 2018.
7. Chaipattana Foundation. The beginning of the concept of the sufficiency economy. (Online). Retrieved from http://www.chaipat.or.th/site_content /34-13/ 3579-2010-10-08-05-24-39.html. Accessed on December 10, 2017.
8. Ao Kung Kraben Development Study Center under the royal initiative. (2017). (Online) Retrieved from http://www.rdpb.go.th/th/Sufficiency Accessed on December 12, 2017.
9. Sasinart Rittisart, Rapipat Chantanin. The way of life according to the sufficiency economy principle in the community of the Lam Sai Farm villagers, Nong Chok District, Bangkok. College of Politics and Governance, Suan Sunandha Rajabhat University. Retrieved from Journal of Public Administration and Social Management. Year 5, Issue 1 (January-June) 2023: Bangkok; 2023.

10. Sasinart Rittisart, Rapipat Chantanin. The way of life according to the sufficiency economy principle in the community of the Lam Sai Farm villagers, Nong Chok District, Bangkok. College of Politics and Governance, Suan Sunandha Rajabhat University: Bangkok; 2023.
11. Sinimas Luengwilai. Guidelines for Integrating the Philosophy of Sufficiency Economy to Increase the Income of Non-Commissioned Officers. Mobile Development Unit 1 4 , Office of Area Development 1, Army Development Command, Royal Thai Army Headquarters: Army College; 2023.
12. Siri Chailimpamontri. Applying the Philosophy of Sufficiency Economy to the Lives of Employees of a Private Company. Thammasat University: Bangkok; 2018.
13. Supawadi Hansanthia. A Study of the Living According to the Principles of Sufficiency Economy of the People of Ban Muang Charoen, Sathong Subdistrict, Nong Hong District, Buriram Province. Master of Public Administration Thesis. Buriram Rajabhat University: Buriram; 2016.
14. Sumet Tantivejakul. Living in the Sufficiency Economy System According to the Royal Initiative on Wan Phatthana. Bangkok: Community Development Department; 1999.
15. Somnuk Chupankleb. Community development leadership model based on the philosophy of sufficiency economy. Silpakorn University: Bangkok; 2015.
16. Nuengrudee Kosi. Lifestyle based on the philosophy of sufficiency economy of the elderly in Na Thap community, Chana district, Songkhla province. Faculty of Education, Thaksin University. AL-NUR Journal, Fatoni University Graduate School, 2022; 17(33) (Issue 2, July-December 2022)